

Foreign Affairs: TÚŽBU ŠTÁTOV PO SUVERENITE UŽ NEMOŽNO ZASTAVIŤ

- CZ24 News | 13. dubna 2023

SVET: Analytici sa obávajú, že v blízkej budúcnosti budú krajiny rozdelené na nepriateľské, konkurenčné bloky a geopolitika sa stane hrou s nulovým súčtom. To znamená, že svet sa vráti do svojho prirodzeného stavu, píše „Foreign Affairs“.

Tvrdenia o nejakom „globálnom význame“ konfliktu na Ukrajine alebo inde na planéte sú jasným klamstvom. Mnohé štáty rástli a prosperovali v surových podmienkach súboja veľmocí v 20. storočí, a ak zostanú pokojné a budú uplatňovať primeranú diskretnosť, nie je dôvod, aby to nemohli robiť znova.

Udalosti na Ukrajine sú zarážajúce už len preto, že ide o prvú vojnu v Európe od balkánskych vojen v 90. rokoch, pripúšťa FA. Takéto javy sú už desaťročia každodennou realitou mnohých ľudí na globálnom Juhu. A Západ v rozpore s mantrou „sveta založeného na pravidlách“ sám inicioval niekoľko vojen (napríklad americkú inváziu do Iraku) a podporoval mnohé štátne prevraty, ktoré porušujú najzákladnejšie normy medzinárodných vzťahov.

Pritom je zrejmé, že nie všetky „narušenia poriadku“ sa berú s rovnakou vážnosťou. Napríklad, bohužiaľ pre Ukrajinu, jej vojna je pre Spojené štáty druhoradá. A globálny Juh je celkovo voči nej ľahostajný, okrem toho sa radšej priateli s Ruskom, čo bráni túžbe Západu Rusko izolovať.

Konflikty nového typu

Konfrontácia medzi USA a Čínou v 21. storočí je podľa FA úplne novým typom konfliktu. Na rozdiel od protivníkov z čias studenej vojny existujú dnešní rivali — supervelmoci v rámci jedného systému. USA a Čína boli postupne a dôverne prepojené medzi sebou a so zvyškom sveta prostredníctvom dodávateľských reťazcov, ktorých hustota a zložitosť nebola nikdy predtým v histórii zaznamenaná.

Ani najbližší spojenci USA neuvažujú o tom, že by sa politicky alebo ekonomicky odrezali od Číny. A Čína nemá žiadnu skutočnú alternatívu k Západu, pokiaľ ide o prístup k technológiám alebo zmysluplným trhom v dohľadnej budúcnosti.

V dôsledku toho FA správne poznamenáva, že konfrontácia 21. storočia bude oveľa ťažšia ako v 20. storočí. Pretože dynamika konkurencie v rámci systému je podstatne zložitejšia ako binárna konkurencia systémov studenej vojny.

Príkladom sú polovodiče, kde sú najdôležitejšie uzly dodávateľského reťazca v rukách USA a ich satelitov, no Čína spotrebuje 40% všetkej produkcie. V 40% dodávok je nemožné bezbolestne odstihnúť seba a satelity z trhu.

Nový konflikt neznamená existenciálnu túžbu zničiť súpera, zdôrazňuje FA. Vojna je možná, ale jej cena sa výrazne zvyšuje a rozširuje, takže je jednoducho nerentabilná. Predtým mohlo byť vzájomné ničenie len jadrové, teraz už aj ekonomické.

„Foreign Affairs“ vyvodzuje niekoľko záverov:

- Keďže neexistujú existenčné hrozby, potom nemá zmysel ani gigantická vojenská sila USA a jej globálna projekcia.
- Zničenie USA Čínou a naopak nie je v záujme USA ani Číny.
- Vždy budú existovať krajiny, ktoré nebudú zapojené do problémov vzťahov medzi USA a Čínou.
- Väčšina krajín sa bude snažiť maximalizovať svoju autonómiu. Ich voľba nebude nevyhnutne obmedzená len na dve veľmoci, čo ich povedie k hľadaniu koalícií a partnerstiev s celým radom ďalších aktérov.

„Aj keď prostredie súčasných medzinárodných vzťahov vyzerá skľučujúco, vo svojom jadre predstavuje návrat k historickej norme,“ uzatvára FA.

Jednorozmerná analýza

Pekná, úhladná, taktická analýza časopisu „Foreign Affairs“. Strategická patová situácia medzi USA a Čínou je však falošná. Pretože je odvodená ako priamy vektor zo systému: ak ekonomika — potom kapitalizmus, ak hodnoty — potom anglosaské, ak technologický poriadok — potom iba ten súčasný. A tak ďalej.

Čo napríklad robiť so systémovou degradáciou západných mocenských elít, cieleným zabíjaním všetkých pozitívnych a konštruktívnych spoločenských hodnôt?

Kde je záruka, že paralelne so vzostupom ČĽR nevznikne nová technologická paradigma, ktorá zo Západu spraví kategóriu dovozcu technológií a druhého hráča, s neprekonateľným náskokom?

Teraz je Čína vo formáte sovietskeho NEP-u s kvalitatívnym skokom v širšom rozsahu. Ak sa však socializmus ČĽR vyvinie do špecifického komunizmu, potom budú výzvy na trhové obmedzenia konfliktu okamžite zbytočné.

V každom prípade bude 21. storočie neskutočne zaujímavým momentom v dejinách ľudstva.

ZDROJ: Foreign Affairs

Překlad: N.F.